

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

VOLUME XXIII.—LETTO XXIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) FEBRUARY 5, 1940.

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglesi v tem listu so
uspešni

STEVILKA (NUMBER) 30

Poljaki uhajajo v stotinah v Francijo, kjer se pridružujejo poljski legiji

Nemške oblasti pravijo, da odide iz Rumunske in Madžarske povprečno po 500 poljskih vojakov na dan.

Nemški protesti nič ne zadežejo.

ZAGREB, 4. feb. — Iz Madžarske in Rumunske odhajajo Poljaki v stotinah v Francijo, sicer tako rekoč pred nosom nemških oblasti. Nemški konzularni uradniki protestirajo pri teh državah, češ, da odhaja iz nemških in rumunskih koncentričnih taborišč po 500 Poljakov na dan v Francijo, kjer se pridružujejo odtotni poljski legiji.

Poljska poslanstva v Budimpešti in Bukarešti, ki niso za en dan prenchala s poslovanjem, skrbajojo te ljudi v potrebnimi listinami in dokumenti, denar za potovanje pa prinašajo iz privatnih virov.

Nov grob

V petek večer je preminil v mestni bolnišnici rojak Anton Urbančič, samec, v starosti 73 let. Doma je bil v vasi Zafara pri Žužemberku, odkoder je prišel v Ameriko pred 51 leti. Tu je zapušča dve sestri, Elizabet Sirk, stanujoča na 949 E. 207 St., in Uršulo Blatnik, v svoji domovini pa brata in sebro. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 8:15 iz August F. Svetkovskega pogrebnega zavoda Kristine potem na sv. Pankratija pokopališče. Bodi mu ohrazen blag spomin. Preostalim naše sožalje!

Dodatavali

V petek se prične letna seja NPPJ v Chicagu, Ill. Včeraj je apotoval Milan Medvešek, nadzorni odbor: Ludvik Medvešek, predsednik, Jennie Dagatin in John Krebel. Prosveniti odbor: Ivan Jontez, tajnik; Milan Medvešek in Frank Česen. Gospodarski odbor: Vincent Salmich, tajnik; John Tayčar, Felix Strubel, Leo Poljšak, Mary Somrak, Anton Jankovich in Mrs. Kline Favila.

Nov grob

V soboto ob 10. uri je preminil Juro Strk, 3852 St. Clair Ave., v starosti 83 let. Rojen je bil v selu Vidosevo okraj Glini. Tukaj zapušča ženo Catherine. Bil je član društva sv. Josipa, št. 99 HBZ. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 uri iz A. Grindina in Sinovi pogrebnega zavoda. Bodi mu ohrazen blag spomin. Preostalim naše sožalje.

Odbor Cankarjeve ustanove za leto 1940

Izvrševalni odbor: Predsednik, Louis Kaferle; podpredsednik, Vatro J. Grill; tajnik-upravnik, Louis Zorko; blagajnik, Jos. Francišek; zapisnikar, Joseph Jauch. Nadzorni odbor: Ludvik Medvešek, predsednik, Jennie Dagatin in John Krebel. Prosveniti odbor: Ivan Jontez, tajnik; Milan Medvešek in Frank Česen. Gospodarski odbor: Vincent Salmich, tajnik; John Tayčar, Felix Strubel, Leo Poljšak, Mary Somrak, Anton Jankovich in Mrs. Kline Favila.

Veselica

Jutri, 6. februarja na pustni tork priredi Zenski odsek Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. maščeradno veselico. Oddane bodo lepe nagrade. Igral bo Vadhalov orkester. Vstopnina samo 25c. Vljudno se važi vse, da se udeležijo.

V bolnišnici

S Svetkovo ambulanco je bil odpeljan v Glenville bolnišnico Edward Perusek, 14814 Hale Ave.

Hitler živi samotarsko življenje

Kancelar se ne gane iz svojega urada, kjer prezivi po 15 ur na dan.

Howard Smith, poročevalec obedi obstojajo iz sočivja, rib, suhorja in sadja, najmočnejša pijača, ki jo piše, pa je 1-procentno pivo, ki ga varijo načas zanj.

Njegovo vsakdanje delo se začne s konferencami. Marshal Herman Goering je edini visoki uradnik, ki ga vsak dan obišče.

—

Hitler obude običajno sam. Po obedu prične zopet s svojim delom, pri katerem ostane do sedmih zvečer. Nato porabi 20 do 30 minut za malo, vegetarijansko (brezmesno) večerjo. Nato čita do polnoči poročila s fronte ter poročila raznih ministrov, kjer si dela beležke, katerih znakača nihče ne ve.

—

Hitler obude običajno sam. Po obedu prične zopet s svojim delom, pri katerem ostane do sedmih zvečer. Nato porabi 20 do 30 minut za malo, vegetarijansko (brezmesno) večerjo. Nato čita do polnoči poročila s fronte ter poročila raznih ministrov.

Dan zaključi v svoji privatni sobi in spalnici, ki se nahaja v najvišjem nadstropju palače.

DELOMA POJASNJENA TAJNA

DETROIT, 5. februarja. — Velika tajna, v katero je zavil včerajšnji molk župnika Coughlina, katerega se ni slišalo po radiu, je morda deloma pojasnjena.

Rev. Fr. Edward J. Hickey, kancelar katoliške nadškofije v Detroitu, je dal razumeti, da je duhovnik, ki ga je odločil knezoškof Edward A. Mooney in cigar dolžnost je, pregledati govor, preden jih Coughlin govori, najbrže našel v zadnjem govoru župnika C. Coughlina nekaj, kar je smatral, da je "neprimerno" za javnost.

S to izjavo je Rev. Hickey tudi istočasno razodel, da je še vedno v veljavni odločbi, ki jo je odredil pokojni škof Gallagher, da mora nameč Coughlin predložiti svoje govoru drugemu duhovniku v pregled, ki bo črtal iz njih to, kar ni za javnost.

Tozadovna odločba je bila dana, ko je Coughlin imenoval v svojem govoru predsednika Roosevelta "velikega lažnjivca in izdajalca."

Ženi je z brivno bri- tvijo prerezal vrat

William Murray, stanujoč na 2259 E. 73rd St., je v petek večer umoril svojo ženo Flonzo, kateri je z brivno brišljivo prerezal vrat. Detektivi, ki so prišli v stanovanje, so našli tam klobuk, ki je bil na notranji strani zaznamovan s črkama "H. J." Klobuk je bil lastnika Harveya Johnsona, odvetnika, ki je dobro znan na policijskem sodišču.

Dva detektiva sta odšla na Johnsonov dom, 2163 E. 84th St., da jima slednji pojashi, kateri so zopet nastopili na radiu in ob tej prilikai pojasnil, zakaj je dobro znan na policijskem sodišču.

V New Yorku se je vršil danes shod "Kričanske fronte," na katerem so zopet prodajali njegov magazin "Social Justice."

Molk župnika Coughlina je nepojasnjen

Župnik ni imel včeraj svoje običajnega govora po radiu. — Njegova odsotnost je nepojasnjena.



Zupnik C. E. Coughlin

SMUK-SMUK

Lojze Štandeker, slovenski igralec in dramatik, ki je napisal dramo "Prevara", ki jo je igral dramski zbor "Ivan Cankar" leta 1930, prav, da gre po Slovenski glas, da imajo Slovenci troje gledališč: v Ljubljani, Mariboru in v Clevelandu. — Kdor je videl sijajno francosko komedijo "Naš gospod župnik" in včerajšnjo moderno slovensko sodobno veseloigrino "Smuk-smuk" ki jo je podal dramski zbor "Ivan Cankar", se bo strinjal z menjem naših rojakov v domovini.

Natančneje oceno včerajšnje igre bomo priobčili jutri.

Strahote brod- lomcev torpedi- ranega parnika

DETROIT, 4. februarja. — Župnik Charles E. Coughlin ni imel danes svojega običajnega govora po radiu in podano ni bilo tudi nobeno pojashi, zakaj je govor izostal. Mesto govorja je bila oddajana po radiu godba.

Oznanjevalec po radiu je samo dejal: "Bedite zagotovljeni, da župnik Coughlin ve, kaj dela, zato se ne brigajte za govorice, ki jih boste slišali tekmo tedna. On že ve, zakaj ni govoril."

Zdaj so se razširile vsakovrstne govorice o sitnosti in težkočah, ki jih ima župnik Coughlin z oblastmi. Koliko je resnice na teh govoricah, ni znano. Obljubljen je, da bo Coughlin v nedeljo zopet nastopil na radiu in ob tej prilikai pojasnil, zakaj ni danes govoril.

V New Yorku se je vršil danes shod "Kričanske fronte," na katerem so zopet prodajali njegov magazin "Social Justice."

Graduanti

Sledčci so graduirali iz Collinwood High šole: Anton L. Battich, Lucille Blatnik, Mary Bochecko, Ivan Champa, Robert C. Crill, James Cerne, Emily Dolenc, Louis A. Dolinar, Arthur Jaklic, Kathryn Jaklic, Julia F. Jerovnik, Angela V. Kern, Fr. M. Koncek, Jennie Kochar, Stanley S. Kozar, William H. Kramer, Frank J. Kuharich, Olga F. Markun, Frank Medved, Joe J. Mersnik, Rosalie H. Miklich, Matilda Helen Mohorich, Eugene Victor Molle, Anthony F. Opeka, Frank J. Petric, Rudolph Polovich, Josephine Theresa Ross, James V. Ruzich, Mary C. Samasa, Rosa Sanaber, Lillian L. Satkovic, Albina Sechnick, Frances A. Sepic, Frank J. Skotin, John A. Skrinjar, Jennie M. Svetina, Harry Tiber, Albert D. Utetic, Florence F. Unetich, Andrew M. Vobrnik, Anna Vuga, John Zaman in Frank A. Zorko. Mnogo teh je graduiralo z visokimi častmi.

"Kmalu smo zaslišali klice na pomoč od drugega čolna," pravi Ryan. "Odvlesali smo tja ter videli, da je čoln razklan. Ta čoln je namreč prišel nad parnikov propeler, ki je razklal čoln na dvoje."

Vsi mornarji iz drugega čolna

so šli v prvi čoln, v katerem je bilo zdaj 33 mož. Hrane je zmanjkalno že v ponedeljek.

"Torek je bil grozen dan," je rekel Ryan. "Tisto noč sta dva mornarja znorela in umrla. Majši niso mogli prenašati trpljenja. V sredo zjutraj smo našli tri nadaljnje mrtve v čolnu. Tekom dneva sta umrli nadaljnja dva. In druga dva v sredo ponoči."

Pozneje so uzrli neko jadrnico, ki jih je vzela na krov.

PREISKAVA DESETIH "STALINOV"

SPRINGFIELD, Ill., 3. februarja. — C. C. Thomas je prejel danes od nekega angleškega zdravnika pismo, v katerem mu slednji naznana, da je bil nedavno poklican k Stalinu v Moskvo holandski zdravnik dr. K. Wenkebah, ki je imel preiskati Stalina zaradi njegovega zdravja.

Doktor pa je moral v Moskvi

preiskati deset "Stalinov" med

katerimi je pri dveh ugotovil visok pritisk krvi. Dr. Wenkebah je prepričan, da je bil eden izmed teh dveh pravi Stalin, toda kdo izmed njiju je bil, tega zdravnik ne ve.

Doma

S Svetkovo ambulanco je bila pripeljana domov iz Women's bolnišnice Mrs. Katherine Srsa, 775 East 222nd St.

ZASEDANJE BALKANSKE ANTANTE JE BILO VČERAJ KONČANO

Rumuniji je bilo deloma ugodeno, toda varnost njenih mej ji ni bila zajamčena.

DRŽAVE BODO SKUPNO PAZILE NA ZAŠČITO SVOJIH MEJ

BEOGRAD, 4. februarja. — balanskoga bloka proti Rusiji. Zastopniki Rumunije, Jugoslavije, Turčije in Grčije so danes zaključili svojo tri dni trajajočo konferenco z izjavo, da si bodo prizadevali, ostaniti izven vojne in da bodo izboljšali medsebojne trgovinske odnosnje.

Predstavniki Balkanske antante so dalje nocoj izjavili, da bodo posevčali "skupno pažnjo" zaščiti neodvisnosti in teritorialne integracije svojih držav. Sodi se, da se bo pridobili tudi Bolgarijo k tesnemu sodelovanju z Balkansko antanto ter, da se bo odvrnilo z njenih pronemških in proruskih simpatij.

Novak za šerifa

Mr. John M. Novak naznana, da bo pri primarnih volitvah, ki se bodo vršile dne 14. maja 1940, kandidiral na demokratskem tiketu za urad šerifa Cuyahoga okraja. Mr. Novak naznana, da so s tem obvezeni tuji vidiševi številni prijatelji, ki so ugorilni njegovo kandidaturo, da je ž v raznih vendarh in sekcijah okraja formiran kampanjski odbor, ki bo vodil to kampanjo ter vse, kar je s kampanjo v zvezi. — Peticije za njegovo kandidaturo se dobesedno uveljavljajo v sosednjih vidiševih.

— V Waukeganu, Ill., je nedavno zvečer, ko je pritskal mraz pod ničlo, ogenj uničil protestantsko cerkev in zraven ugal se dve hiši v sosednjih, od katerih ena je bila last rojaka Jakoba Nagode. Druge podrobnosti niso znane.

— V Chicagu, Ill., je te dni umrla Anna Sturzel, stara 33 let in rojena tu. Započela mater, brata in tri sestre. — Preminala je Rosie Sever (Hresh), doma iz Velikih Lašč. V Chicagu je prej leti imela gostilno. V Ameriki je bivala 37 let in zaposla nečakinjo. — V okrajni bolnišnici je umrl Josip Mačus, samski, star okrog 70 let in rojen v Števerjanu pri Gorici. Tu nima nobenih sorodnikov in ni spadel k nobenemu podpornemu društvu.

— V petek, 19. januarja je v 61. letu starosti umrla v Milwaukeej Mrs. Mary Remitz. Pojedinačna je bila doma od Sv. Križa nad Mozirjem ter zaposla tu poleg moža Johna še dve hčeri, Mary in Angelino ter sina Johna.

— V Chicago, Ill., je te dni umrla Anna Sturzel, stara 33 let in rojena tu. Započela mater, brata in tri sestre. — Preminala je Rosie Sever (Hresh), doma iz Velikih Lašč. V Chicagu je prej leti imela gostilno. V Ameriki je bivala 37 let in zaposla nečakinjo. — V okrajni bolnišnici je umrl Josip Mačus, samski, star okrog 70 let in rojen v Števerjanu pri Gorici. Tu nima nobenih sorodnikov in ni spadel k nobenemu podpornemu društvu.

— V petek, 19. januarja je v 61. letu starosti umrla v Milwaukeej Mrs. Mary Remitz. Pojedinačna je bila doma od Sv. Križa nad Mozirjem ter zaposla tu poleg moža Johna še dve hčeri, Mary in Angelino ter sina Johna.

A. F. of L. zahteva pomoč Finski in odpad od komunizma.

Nekatere delavske organizacije so pod absolutno kontrolo komunistov, izjavlja eksekutivni odbor Ameriške delavske federacije.

MIAMI, 4. februarja. — Ameriška delavska federacija je imenoval Belgijsko, Nizozemske in skandinavske dežele kot morebitne prihodnje žrtve Nemčije in Rusije.

Eksekutivni odbor federacije je ozigosal "sovjetsko-nacijski imperializem" ter ponudil vso

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
5221 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....	\$6.50
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu za celo leto.....	\$1.50
za 6 mesecev.....	\$0.75; za 3 mesece.....
Za Zedinjene države in celo leto.....	\$2.00
za 6 mesecev.....	\$1.00; za 3 mesece.....
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inosemške države: za celo leto.....	\$1.50; za 6 mesecev.....
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleve- land, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.	\$1.00;

104

GENERALI ZAKULISNE VOJNE

Na gospodarski fronti se razvija hujša, čeprav ne-kryava vojna kakor na vojaški fronti. V tej vojni junaki niso generali, temveč manj znani veleposlaniki, poslaniki in vladni juristi.

V velikem, preprostem uradu, kjer "izdelujejo" brit-sko svetovno politiko, je v pritičju širna čakalnica s črno lakeranimi zofami ob stenah, od koder vodijo na-vadne lesene stopnice v ministrovo delavnico. Tu lahko srečaš diplomate šestdesetih dežel. Med njimi je gospod Corbin, visoki, resni, molčeči francoski veleposlanik, ki je v teh prostorih kakor doma. Že dolgo je tega, kar je očetu sedanjega angleškega kralja predal svoje poverilne listine.

V tej dvorani in na teh stopnicah srečaš pogosto tudi moža, ki je pravo nasprotje francoskega veleposla-nika: majhen, zavaljen, z majhno, okroglo glavo in z ne-obrabljenimi naočniki nad očmi, ki se prevejano smehlja-jot: to je ruski veleposlanik Majski.

Tu se nadalje z dostenjanstvom kakšnega španskega granda giblje resničen španski grande s pomešano špan-sko-škotsko krvjo, vojvoda Alba, agent generala Franca med špansko državljanško vojno in od njegove zmage sem uradni zastopnik njegovega režima.

Popolnoma drugačne vrste mož kakor tale je eden najmlajših današnjih diplomatov, pravi selfmademan, s pristno ameriško zgodovino: namreč ameriški veleposlanik Joseph Kennedy je sin bostonskih "slumov," ubožnih četrti. S 15 leti je snažil čevlje, s 25 je bil najmlajši ameriški bančni ravnatelj, s 35 je bil milijonar in s 45 oče devetih otrok. Je intimen prijatelj predsednika Roo-sevelta in angleški kralj ga na kratko imenuje "Joe," od-tlej ga lahko vsak imenuje s tem imenom.

Viorel Virgil Tilea je zastopnik Rumunske v Dorn-ingstreetu, profesor angleške literature in slovit nogometnik. Kennedyju je podoben v mnogih pogledih. Oba predstavljalata "mladino" v londonskih diplomatskih kro-gih. Kakor njegov ameriški tovariš, je tudi Tilea osebni prijatelj svogega državnega poglavarja, kralja Karola. Kakor Kennedy je priljubljen v vsej Angliji. Kot 21leten študent je v Klužu ustancil angleško-rumunsko študijsko družbo, ki spada danes med najpomembnejše literarno znanstvene družbe njegove dežele.

Tilea pa ni edini veliki športnik med diplomati, ki so akreditirani v Londonu. Jonkheer Michels Von Verdun-nem, zastopnik holandske kraljice Viljemine, je bil dva-krat prvak za golf na Holandskem, torej športa, ki je na Angleškem zelo priljubljen in ki je tudi njega napravil med Angleži priljubljenega. Sicer sta on in njegov 70-letni belgijski tovariš, baron Cartier de Marchienne, sta-rosti londonske diplomacije.

A čeprav čaka sivilasi belgijski diplomat že pet let na svojo upokojitev, vendar ni najstarejši med mednarod-nimi diplomati. Ta častni naslov pripada možu, ki je deset let starejši od belgijskega barona in ki se je šele z 80. letom naučil diplomatskega poklicja. To je francoski maršal Petain, "junak Verduna," ki zastopa francoske koristi pri Francovi vladi. Zanimivo je, da najmlajši in najstarejši med poslaniki in veleposlaniki, Kennedy in Petain, nista iz "karriere," oba sta tako rekoč amaterji. Toda oba, bankir in vojščak, izpolnjujeta v najvišji meri nade, ki so ju postavile njiju vlade v njiju sposobnosti.

Francija se opira pogosto na diplomate amaterje, Petain ni jen edini primer v tej stroki. Stanovalci v raz-košni vili Farnesievcev v Rimu, sedežu francoskega vele-poslanstva, je gospod Francois-Poncet, ki je zastopal prej Francijo deset let v Berlinu in ki je bil prej eden izmed vodilnih lorenških industrijev. V Nemčiji, kakor v Italiji si je ta resni mož kmalu pridobil velik ugled in simpatije.

V palaci Chigi in v Kvirinalu se pogostoma srečujeta zastopnika dveh dežel, dveh različnih svetov. Francois-Poncet in njegov nemški tovariš Mackensen, nosilec zna-nega imena, ki ga smatrajo za najboljšo glavo berlin-skega zunanjega urada. V Rimu pa ima večji vpliv nego ta dva spomin na mnogoletnega angleškega poslanika, lorda Pertha, ki je veljal ta čas kot generalni tajnik Društva narodov za kralja mednarodne diplomacije in ki je pred nekoč meseci zapustil Rim, da prevzame vod-stvo temskejnjega novega informacijskega ministrstva.

UREDNIKOVA POŠTA

Maškerada Ženskega odseka SDD

V torek je starokrajski pust, katerega se je v Slovenskem De-lavskem Domu na Waterloo Rd. vsako leto proslavilo z maške-radnim plesom. Tudi prihodnji torek se bo ta običaj ponovilo.

Zenski odsek SDD bo imel ve-liko maškerado v zgornji dvo-rani in za maske so pripravljena lepa darila, ako vas veseli maškeradna zabava, pridite. Znano-vam je, da ženski odsek vse od ustanovitve vestno in nepristransko deluje za Slovenski delavski dom. Od plesnih veselic porabi-čisti prebekt vedno za nabavo raznih potrebičin za kuhinjo. Zadnje kar je odsek kupil za S. D. D. je nova električna peč z vso ostalo opremo moderne ku-hinje, to lahko vidite v novi ku-hinji auditorija SDD in odsek končno za to marljivo delo nik-

dar ne vpraša za drugo kakor le-to, da bi posetili njihove plesne prireditve.

Torej v torek na praznik "Ku-rant" se vidimo na maškeradi ženskega odseka SDD na Wa-terloo Rd.

Za direktorij S DD

V. Coff

Zahvala

Podpisana se prsrčno zahvaljujem vsem, ki so me obiskali v bolnišnici in na domu. Posebej hvala Mr. in Mrs. Bizjak, Mr. in Mrs. Jaklič, Mr. in Mrs. Znidarič, Mr. in Mrs. Zaverl za cveti-čne mi prinesene v bolnišnico. — Lepa hvala Mr. Josip Žele in Sino-vi za brezplačni prevoz v bolnišnico in ga toplo priporočam rojakom v slučaju potrebe.

Mary Poljanec,
1127 East 67th St.

partment stores), združena gle-dališča, veletrgovina na drobno z mnogimi podružnicami in ve-letrinci na debelo, bodo vse na-vedene v tem popisu, pa tudi poglavito poslovanje manjših podjetij, ki jim bo predložena posebna pola vprašanja, name-njenih za trgovine, ki so v 1. 1939 napravile manj posla ko-

za \$20,000 vrednosti.

Teh 3,500 uslužbencev popis-nega urada, ki prinašajo k a-meriškim podjetjem tiskovine v izpolnitve, dostavlja to posebno kratko tiskovino vsaki groce-rijski prodajalni, mesnici, pro-dajalnici sadja in zelenjave, re-stavraciji in jedilnici, pro-dajalni delikates, pekarni, trgovini opojnih pičač, lekarni, to-bakarni, mali trgovini suhega blaga, prodajalni stare robe in drugim vrstam malih trgovin na drobno v tej deželi.

Druga pola vprašanj se rabi za nabiranje podatkov o takoz-vanih postrežnih obrti, kot so kinematografična gledališča, brivnice in saloni za olepševa-nje, čevljarne, urarne, garaze, bijardišča, itd. Ta vprašalna pola se tudi rabi za nabiranje podatkov o malih tovarnah, ki so 1. 1939 napravile manj posla kot za \$5,000 vrednosti, kajti tovarniški popis ne pokriva ta-ko malih tovarn.

Lastnikom vsakih vrst po-pisov, gori navedenih in mnogih drugih, postavijo se tako vprašanja, kakor: kdo je lastnik desetletni popis (Sixteenth Ce-nnennial Census), kajti največji podjetja (posameznik, drugovi, korporacija, itd.), vrsta posla, koliko ljudi je zaposlenih in kolik je njihov zasluzek, blago v zalогi, zneski prejemnih ra-čunov, kake vrste blaga so naj-tevala ameriška ustava, in od tedaj se je izvedlo vsakih deset let naprej. Drugi popisi, ki se izvedejo 1. 1940, vključujejo po-pis poljedelstva, rudnikov in vprorablja eno glavno vprašalno polo za raznovrstne tovarne in 147 posebnih vprašalnih pol za-nim, popis stanovanjskih razmer večje in važnejše industrije, ki (Census of Housing). Večina jih je približno 400. Leta 1937 teh poslednjih popisov začne je tovarniški popis naštel več dne 1. aprila vzporedno z ljud-skim štetjem.

Poslovni popis bo vseboval izvede več kot \$60,000,000,000 vrednosti produktov in so zapo-slile približno 8,600,000 moških in žensk. Isto popisni uslužbeni, ki prinašajo vprašalne pole za poslovni popis vsem trgovinам, skupaj pro-videti, kakršna so veleprodajalne vsakovrstnega blaga (de-

jo tudi vprašalne pole za to-varniški popis.

Kake rezultate pričakuje po-pisni urad od teh svojih popi-sov poslov in tovarn? Številke proizvodnje in prodaje blaga v Ameriki so bile za leto 1935 precej nizke v primeri, recimo, z letom 1929. Mi znamo, da so od tedaj še gori, ali za koliko? To nam pove popis. In odgovor-zanima vsakega poslovnega človeka in sploh vsake osebo, ki živi v tej deželi.

Ti popisi bodo tudi pokazali, koliko služb je v poslu in indu-striji. Ali je leto 1939 ustvarilo več služb? Ako je temu tako, v kakih poslih in industrijah? Več služb pomenja več ljudi, ki dobivajo plačo, in več plač po-mjenja več kupno silo. Kupna-sila pa je ona, od česar je odvi-sen napredok posla, naj bo posel še takoj majhen ali še tako velik.

S tema popisoma se bo tudi nabralo mnogo važnih podatkov o številu raznih vrst podjetij v raznih delih dežele. Vsakdo, ki namerava začeti kak posel na lastno roko, dobi precej dober pojem, da-li je v mestu, kjer hoče začeti posel, že zadostni poslov iste vrste, ako prouči-zi ideje popisa.

Kar ti popisi dejanski izvaja-jo, je seštevanje bogastva in poslov te dežele. To je jako va-žna naloga v demokratičnem narodu, kjer vsakdo hoče znati, kaj je na stvari. Popisovanje pa ne more biti nikomur na škodo, kajti o posameznih ko-ških informacijach, tako nabra-nih, čuva se popolna tajnost. Ista postava kongresa, ki določa izvedbo popisa, ob enem jamči, da se ne bo niti drobtinica na-branih informacij nikdar razodela nikomur. Gradivo se le ra-bi, da se pripravijo statistične tabele, in nikak del istega se ne sme uporabiti za svrhe davkov, regulacije ali preiskave.— (Department of Commerce, Bu-reau of the Census, Washington, D. C.)

IZ PRIMORJA

Iz Idrijske kotline

Pretekli mesec sta v Sp. Idriji praznovala zlato poroko Jakob Kogej in njegova žena Apolonija roj. Tavčar. Ker zadnji čas obdava obiskevolezen, ji-ma želimo zdravja, da bi več svojega življenja preživila v miru in zadovoljnosti. — Zadnji čas so se poročili Anton Likar iz Loma v Srednji Kanomljii z Julko Kosmač iz Vodic v Mrzlem Vruhu pri Ledinah, in Franc Vidmar iz Sp. Idrije s Ceciliijo Petrič iz Gor. Kanomljije. Obilo sreč! — V visoki starosti 94 let je v Spodnji Kanomljii, po domači pri Markovcu, umrl Jakob Petrič, hišni posest-nik. Rodil se je 30. aprila 1846. Bil je najstarejši v fari. — V 76 letu starosti je v Spodnji Idriji umrl znani izdelovali-pečni Tomaz Carl, v Srednji Kanomljii v 83 letu Marijana Obrekar, v Masorah Neža Lapana in 71 letu in v Sp. Idriji Janez Podobnik v 66 letu. Vsem rajnkim večni pokoj! — Sv. Miklavž je v naših krajinah vse obda-roval s snegom, da ne bo za-

mesi.

Gibanje, ki je pri podežela-nju zapadeno že v kmetijskem delu, pa je potrebno za suhe in za debele. Meščan, ki mnogo sedi, pa mora vsak dan malo te-lovaditi. Gibanje povroča pri-suhih tek, debelim pa jemlje preobilico masti.

Najbogatejše ženske

Moški milijone pridobivajo, ženske pa jih predebelajo

Ce pregledujemo sezname najbogatejših ljudi, ki jih je največ seveda v Zedinjenih državah, moramo opaziti, da je veliko več milijonark nego milijo-narjev. Po davčni statistiki Ze-dinjenih držav za lansko leto je tam skoraj 2800 milijonark, med temi jih je več nego 400, ki razpolagajo z imeti po več ne-go 20 milijonov dolarjev.

Najbogatejša Američanka je ga, Martfordova, ki razpolaga z malenkostjo 200 milijonov dolarjev. 150 milijonov ima vdova po mlečnem kralju Smithu okrog 100 milijonov ima Miss Fair Vanderbiltova, 90 milijo-

VOL UBLI SVOJEGA GOSPODARJA

Kmet Stefan Virak iz Gyer-goszent-Miklosa na Madžarskem je postal na nenavaden način žrtev svoje trme in svo-jega vola. Kmet je imel navado, da je pustil svojo živino, naj se pase na železniškem nasipu, če-prav so ga večkrat opozorili, da je to prepovedano. Menil je, da bi bila škoda lepe trave, ki bi tu bila koristi rasla.

Te dni je dal Virak svoje kra-ve in vole spet pognati na železniški nasip, sam pa je sedel na neko skalo pod nasipom in to-gevno vlekel svojo pipo. Pravkar je imel s progovornim čuva-jem prepir in je bil temu iz-javil, da bo pobil vsakogar, ki bi se drznil njegove živali sa-mo dötakniti. V tem trenutku je privozil brzovlak. Sredi tira je stal eden izmed Virakovih vol, več nego 800 kg težka žival. Ko je bil vol vlak že tik njega, se je hotel vol umakniti, toda stroj ga je že zagrabil in ga zagnal v mogočnem loku z nasipa. Žival je padla baš na Viraka in ga do-besedno pokopal. Ljudje so tramstega kmeta mrtvega potegnili izpod vola.

"Veste, gospod doktor," odreže Gašper, "ampak prav-ko tudi ni, če mora človek krat na dan obedovati."

"Imenito ste se popri-

mu reče zdravnik. "Vidite, ka-

že želite zdravnik. "Gospodar:

"Saj vendar nis-

sina."

Zdravnik: "Čestitam! Vas-

ček je pravkar dobil sestru,

Gospodar: "Saj vendar nis-

te sestrica je prišel na sv-

ojevno zdravnik."

Zdravnik: "Pač! Nek

LJUBEZEN IN ZLOČIN

ROMAN

Dnevi, tedni in meseci so se vleči naprej. Počasi in varno se spleta gosta mreža okoli Gottfrieda in Terez. Gottfried je trdno vztrajal pri svoji izpovedi in zatrjeval Terezino nedolžnost. Tereza pa je izjavljala, da je samo ona kriva smrti svojega soproga in je trdno tajila, da bi imel Gottfried tudi le najmanj opravka s stvarjo. Neskončna vpraševanja, ki sta jih moralata prenašeti, poizvedujoča zaslišanja dr. Frohlicha in državnega pravnika ju niso mogla pripraviti do tega, da bi preklicala svoje pravtne trditve. In ko so obesrečenja nazadnje pred preskovalnim sodnikom soocili, sta drug drugemu močno očitala. — Vsakodan izmed njiju se je hotel zvratovati za drugega.

Sodne oblasti so medtem marljivo zbirale ves dosegljivi material, ki bi nemara osvetil ta skrivnostni zločin. Priveliki so vsako najmanjše pisanje, ki sta ga pisali roki obeh jetnikov. Začeli so vsako posamezno osebo z Gamhofa in Gama. Počasi je rasla veriga indicijev in uredili so jih kronološko. Dokazi so vedno bolj jasno kazali na zločin iz ljubosumnosti in vendar Gottfried je nosil ta arzenik tri leta v svojem žepu. To je dokazovalo premišljen in dobro preudarjen umor. Izjavil je, da si je priskrbel arzenik z namenom, da bo napravil samomor; toda kdo naj bi mu to, verjetno spričo številnih indicijev?

Ko se je poleglo prvo razburjenje zaradi te novice, so Gottfriedovi svojci stikali glave in sklenili, da bodo poverili obrambo najboljšemu odvetniku. Dr. Schneeli je prevzel stvar in storil v stik z Gottfriedom. Toda Gottfried je odklonil vse nasvetne svoje rodbine. Sam je preudaril in izbral mladega moža po imenu Breitenwyl, ki je bil par let starejši od njega in ki ga je spoznal v svojih študijskih letih v Baselu. Von Breitenwyl je brez oklevanja prevzel zadovo. Bil je sin stare in bogate bernske rodbine in ni bil eden izmed onih besno uradnih, juridičnih zadevcov, ki živijo na račun nesreče drugih ljudi in si celo napravijo tremčenje in navadno pravijo: "De, da! Tako pravi zakon, tako mora biti!" — Nasprotno! Bil je idealist. Po njegovem mnenju zakoni zastarijo. Zavedal se je, da so moderne odkritja na področju psihologije pokazala že mnoge pomankljivosti zakonodaje.

Po nekaterih razgovorih z Gottfriedom in Terez. je von Breitenwyl predlagal justičnemu oddelku kantona Bern, naj prizegne znamenitega psihiatra, profesorja Langbeina, ki naj posodobno medicinsko mnenje o duševnem stanju obeh otožencev in ki naj analizira njuno stanje pred in med umorom. V Bernu so predlog odklonili. Von Breitenwyl je na tistem preklicjal vse birokrate svojega kantona in izjavil, da si bo klub temu poiskal mnenje profesorja Langbeina in bo na njem zasnoval svoj zagovor.

Kasno v jeseni so nazadnje preiskavko zaključili. Oba, Gottfried in Tereza, sta bila otožena umora. Po Novem letu je dobro zadevo v roke porotno sodišča. Razprave pred porotniki naj bi se pričele drugega junija v sodni dvorani gradu Obwyl. Gottfried in Tereza sta postala pod vsako streho so izgovarjani njeni imeni. Tu je bil zaljubljeni par iz najvišjih plasti onesnažen par. Ce pa je ljubezen izvor zlo-

kosom na dan in tožitelji in branici so hodili pri tem roko v roki. Samo ena edina, poslednja skrivnost je ostala skrita v njenem srcu: izvor njenega otroka. Ta skrivnost ji je bila sveta. Varoval jo je dogovor, ki ga je sklenila z Gottfriedom: Naj se zgodgi, kar hoče, nobena muka ne bi iztrgalta te resnice njenim ustnicam! Raje naj bosta žrtvovana ona in Gottfried, da žrtvovan naj bo ves svet, kakor da bi odrasel mal Gottfried. Amadeus zaznamovan kot plod zločinske ljubezni.

Pri zadnjem razgovoru s von Breitenwylom je končno minila Terezo potrežljivost. Pričela si je roki na prsa in tekala vzvračana ter ponosno po celici sem in tja. Bridko in zaničljivo so zvezne njene besede:

"Da! Ha! Lepo bitje sem vsekakor. Vsem ženskam v Oberlandu me postavljajo na ogled. In vse, kar mi je bilo svetega, vse, kar je bilo v meni še plemenitega, moj najbolj skrivni, najbolj čisti jaz, so mi izvlekl iz sreca z žarečimi kleščami. Da bi vrgli vse to zdaj svijam! Ha! Kaj koristi, če se človek razburja! Nič. Naj me le vzamejo — ves svet naj mi zmeče svoje gono na glavo — ne bojam se ga. Če le pokažem, da sem vredna svojega Gottfrieda! Vsaj on naj brezmejo ne trpi in se ne meče za nič v ta prepad! ... Von Breitenwyl, vi mi ne smete v nobenem primeru prizanašati. Povstite vse svoje sile Gottfriedu. To želim in večno vam bom hvala."

Gottfriedu in Terezi so ni zdalej njuna zadeva prav nikaka Cause celebre. Tako malo sta veda drug o drugem, kakor bi sploh ne bila na svetu. V samoti svojih celic sta imela obilno časa za premišljevanje o svojem minulem življenju in minulih dejanjih. Terezi bi bila ta samota neznosna, če ji ne bi občutek, da je Gottfried tu med istimi zidovi, prešinjal vedno znova srca s skrivnim vzhicijem. Včasih je zamizala in si prisadevala, da bi njeni duša zapustila telo in polletela skozi vse te zidove ter poskala vroče ljubljenega. Toda stanovitnost njene ljubezni je bila obenem njena največja muka. To večno hrepenevanje, ta večno novi nemir srca je glodal njeni moči. V njeni duši sta kričali žena in mati. Ne, njena ljubezen je bila gotovo več kakor samo poltenost; kajti zgodilo se je, da je zdaj slišala vabljivi klic Gottfrieda Sixta, zdaj pa je slišala klic Gottfrieda Amadeja, in nikdar ni vedela, čigav glas jo je huje zabolel. Ce je bila razlika, je bila nemara v prid malčku, kajti pogosto je zajokala, če je pomisnila nanj, medtem ko zarači velikega ni zdaj nikoli več jokala. In — bili so tudi trenutki, ko je sedela pri oknu in strmela skozi želesno pregrajo ter zaslišala klic Antona Jakoba. Vsakokrat, ko je zaslišala vlak, ki je vozil v daljavi, se je spominjala, kako često se je vozila z njim po tej progi. In vsakokrat je pomisnila nanj s sočutjem, z ganotjem ki je skoraj mejilo na ljubezen. Marsikdaj ga je celo klicala: "Tone, pridi in poglej, kaj se godi z nima! O Bog! Ali bi to dopustil, če bi že živel? Ali ne bi poskušal pomagati svojemu sinu in svoji deklici? Ah! Če bi ti že živel! Prepričana sem, da bi nama pomogel!"

Tereza je prvič opazovala menjavo letnih časov skozi omrežje celice. Strašna utrujenost je zajemala njenega duha. Dolgi pogovori s von Breitenwylom v prisotnosti profesorja Langbeina so izčrpavali njeno duševno silo. V obraz je bila bleda. Njene oči so bile velike in nedavno resne, kakor da se je v njeno dušo za večne čase vselila bridkost. Vsa njena najbolj skrčta čustva, da, celo njen najgloblji sramežljivost in tajnost, vse, kar je bilo skritega v njenih prsih, žgoči žar in obenem tudi strastno hrepeneje, vse so povelekli njeni inkvizitorji kos za

Nazadnje je utihnil "An" in končalo je: "Ton — ton — ton —".

Svečanost je legla na staro, majhno mesto. Mnogi ljudje so molili. Dvanajsteri porotniki, ki so bili oblečeni v svoje najboljše nedeljske obleke, so že koraljki pred očmi vseh po ozki cesti navzgor.

"Božji blagoslov naj bo z njimi," je dejal sedlarški mojster Kappeli, najstarejši mož v Obwylu, ko je stopil iz svoje srednjeveške male prodajalne, da bi gledal spredov. "Naj bodo izbrane najbolj pošteni izmed njih! Dvanajsteri, ki so tako vrli kakor učenci našega ljubega Zveličarja. Naj ne bo nobenega Judeža med njimi."

"Meni ne ugajajo te črne vane, ki danes obletavajo stolp, ali ne, dedek?" je rekla mlada žena, ki je stala za njim.

"Da, da! Pred dvajsetimi leti, ko so oprostili Maričko iz Utigewalda, so obletavali stolp golobi, belli golobi, kolikor se spominjam."

"Res sem zdaj radovedna!" je volila Stadlerja iz Interlakena,

dejala mlada žena in opazovala štiroglati trdnjavski stolp z bakenordečo streho, štiroglatimi stolpiči in strelovodi. V mestnih stolpilih je mrgolelo gostov. Posvod je človek ugledal nove, tuge obzra. Vsakdo se je čudil, kako bodo dobili v sodni dvorani vti ljudje prostora. Bila je resna precej velika, kajti v starem viteškem času je bila slavnostna dvorana.

Zaprtega dvanajsterih porotnikov je trajala precej dolgo. Bili so večini možje iz sosednjih okrajev. Dva sta bila iz doline Arne, dva iz Thuna, dva iz Interlakena, eden iz Beatenberga, toda nobeden izmed njih ni bil nikdar v stikih z rodbino Mulher.

Predsednik porotnega sodišča je bil višji sodnik Jakob von Oberspach; prisednika sta bila sonnika Burkhardt in Niederli. Obtožbo je vodil državni pravnik Gutenberg. Porota, ki so jo sestavljali mali srednji meščančki in ki je gojila globoko spoštovanje do veličastva denarja, je izbranjena.

šala.

"Sedela bosta na obtožni klopi drug poleg drugega in jaz bom sedel za vama, grešniki, eden kakor drugi!" je dejal von Breitenwyl in jo pogledal z bleščecimi očmi.

Globoko je zadihala in vzpetala, kakor da se je le lotila nenadna mrzlica.

"Ob dveh!" je mrmlala. "Pri vas bom, torej pogum!"

"Ali ste prepričani, da bom sedel poleg Gottfrieda?"

"Prav gotovo."

"Če se vam posreči in bo oproščen, vam podarim vse, kar imam na svetu." Težko je uprla svoj pogled vanj.

(Dalej sledi.)

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRavnosti"

PREDPUSTNI PLES

priredi MERRY MAKERS CLUB

na predpustni torek 6 t. m.

v avditoriju SND

K tej plesni veselici se prav vladivo vabi vse stare in mlade, da se skupno prav prijetno pozabavajo na zadnji dan predpusta.

Igral bo za vse dobro znani Frankie Yankovich orkester

Vstopnina bo le 30c

Torej pride — Vas vladivo vabijo

MERRY MAKERS FANTJE

Naznanilo in Zahvala

Zalostni in potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem, da je kruta smrt za vedno pretrgala nit življenja ter da je za vedno zatisnil svoje blage oči naš ljubljeni oče, sin in brat

JOSEPH LIKOVIC

Umril je dne 25. januarja v starosti 51 let. Pogreb se je vršil 27. januarja iz pogrebnih prostorov Joseph Zele in sinovi v cerkvi sv. Vida in od tam na Calvary pokopališče, kjer smo izročili njegovo truplo materi zemlji. Blagopokojnik je bil rojen v vasi Topol pri Begunjah pri Cerknici.

V dolžnost si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem sorodnikom in prijateljem za krasne vence, ki so jih položili k njegovemu krsti.

Dalje izrekamo srčno hvalo vsem onim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duše pokojnika.

Dalje hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v pošlugu pri pogrebu.

Srčno hvalo izrekamo vsem, ki so se prisli posloviti od pokojnika ko je ležal na mrtvaškem odru, kakor tudi vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zahvalo želimo izreči pogrebnemu zavodu Joseph Zele in Sinovi za vzorno urejen pogreb in najboljšo vsestransko poslužbo.

Ti, dragi nepozabljeni oče, sin in brat počivaj v miru in rahla naj ti bo ameriška zemlja. Spominjali se te bomo z ljubezni v naših srcih dokler se ne snidemo enkrat tam kjer ni ne solz in ne trpljenja nad zvezdami.

Žalujoči ostali

Joe in Frank, sinova
Mary, hčerka
Helen Skrinjar in Frances Konjar, sestre

V starji domovini zapušča mater, Frances

Antona in Franka, brata
Mary, sestro
in mnogo sorodnikov.

Cleveland, Ohio 5. februarja, 1940.



Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAZNE REVIE POSTANITE ŠE DANEŠ!

NAROČNINA JE:

za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanja pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Deep Underground

By Janko N. Rogelj

Editor's note: In the April 12, 1939 edition of Nova Doba there appeared the following article in the Slovene section. Written by Janko N. Rogelj, first supreme trustee, it has been translated for the readers of the English section.

In January, 1939, the Ely Commercial Club of Ely, Minnesota invited the supreme officers of our Union to its annual meeting, held at the Forest Hotel, and concluded with a banquet. Impressive speakers rounded out an excellent program for the evening.

At our table sat Brother Joseph Milkovich, secretary of our lodge in Ely, a member of the city board of aldermen, and employed by the mining company in Ely in the engineering department. Brother Frank Vranichar asked him if it were possible to receive permission for us to go down and visit the iron mine.

We found out the next day that permission was granted, whereupon we designated the one for the visit. Mr. B. O. Strachan, superintendent of the Oliver Iron Mining Co., issued the permit, for which we are thankful. Thanks also go to the captain, Mr. E. A. Hellberg, who led us through the mines, and to Bro. Jos. Milkovich for all the information.

A person who has never been in a mine entertains queer ideas and thoughts about what goes on deep under the ground. Especially alive comes the phantom possibilities of what may happen to a living person deep in the mines. Our supreme trustee Matt Anzeli is particularly gifted to dwell on such talk. Glad was I that I did not listen to him too attentively, for I had the opportunity to experience a real fright in my life.

Before entering the mine, we were ordered to change our clothes—into the clothes of a genuine miner. We made the same necessary preparations as those made for the army physical examination. This ordeal was executed somehow, except the detail of covering our heads with the miner's hat. Then our heads became heavy and muddy, and queer thoughts enveloped our minds. From somewhere fear stole its way into our minds: What if something really should happen . . . And then: They are turning on the light over your head so that it may enlighten you in case of accident or death. Wow! how this iron hat pressed on the skull and how it forces its way forward and forward toward my nose. And water drops from my light winding its way toward my nose. Such feelings cannot be described when one does not know where he is being led.

All of us are on the elevator which will carry us deep down into the mine. The ride starts rather fast, and accelerates faster and faster. What will come, will come, I say to myself. For I am not alone, and the lights still burn and the water drips on my nose. As long as I can feel, I am alive. A queer noise accompanies the fall downward. Friend Anzeli can be heard breathing perceptibly. We continue to fall and fall into the chasm-like hole, as if there would be no end to our journey. We seem to ride for such a long time that even hell could not be much further away. I think to myself: It won't be always like this, we are bound to stop sometime . . . At last we did stop, somewhere under the ground; however the feet

feel so clumsy and heavy, as though lead had gathered on them.

The light upon the head burns and gives off heat. Water drops not only down the nose, but behind the ears also and at the base of the skull. Just like a Turkish bath. Whatever cold I may have had certainly has been condensed from my body.

Now I have a little time to look over the faces of my friends. I can hardly recognize a face, for they all look the same, like phantoms with fireflies above their foreheads. Even the voices seem to change, heavy and moist. The air is close and heavy, with a tinge of decayness and mixed with a spirited powder smoke.

We walk along an entry, a rather low one, where there is no scarcity of puddles, and through which it is rather difficult at times to pull out our miner's boots. We walk half bent, like the old chap stricken with rheumatism. The air in the mine warms us nicely.

We stop at the place where fuses are being prepared for explosions. Just then nearby they were igniting charges which began to explode. The ground shook very hard and the air forced itself jerkily into my face. Queer and almost frightful feelings — if the ground should give way at this minute . . . then let this light burn above my head forever . . . "Why did my inquisitiveness bring me down here; why didn't I stay with my friend Tony Zbasnik, who right now is experiencing no such wet feelings!" Truly, I was thinking such thoughts and wishing that I would again see the Minnesota sun, the white birch trees and the Forest Hotel.

We go forward, as we do not know the way back. We dwell in a small section, where they are digging the iron ore. Here it is rather warm. We crawl up and down on iron ladders—the holes are small and dark. If I let myself down the ladder too quickly I am stepping on Vranichar's head; if I tarry too long, my friend Milavec stands above my head. This is the school where one develops the right gait between fast and slow.

Now they lead us to the section, where the iron ore has been exploded. Our steps are heavy, while the odor of discharge forces its way into our lungs. I am warm. We push ahead like true moles. Above we see the arch formed by thick beams, being pressed by the heavy iron ground. I look upon these strong supports with misgivings because in places they are pressed together like small matches. I have but one wish, that these supports will hold long enough for us to look over the entry.

The miners work in pairs in each section. It is hard and heavy work. They show us how by means of electric force they push the loose iron ore, rendered free by explosion, to the opening where it falls into small iron cars. These cars transport the ore to the place where it is loaded onto the elevator, which lifts it out of the ground.

We walk from section to section and we observe the different steps, so that we can understand completely every step in the process of iron ore mining. The captain explains to us the many accident preventions used in the daily work. He tells us that each miner is instructed to give caution and care his first consideration; work, his second. They always must be careful first.

We are back on the elevator, which takes us down to the bottom of the iron ore mine. We descend sixteen stories downward. Or to make it clearer, we are now 1600 feet under ground. Here we meet our Bro. Perusek, who was a delegate at our last convention. It is here that he earns his daily bread. And many other members of ours likewise earn their living in this ore mine.

Here they wash our miner's boots so that with clean boots we step into the place where day and night water pumps operate, pumping out the incoming water from the mines. How clean the place is, the surrounding machinery, and everything appears to be in excellent order. Here our guides inform us that without this machinery it would be impossible to operate the mines. Truly, real miracles are hidden in this ground, and unbelievable unless the person sees it with his own eyes.

Again we are back on the elevator, which pulls us out of the deep hole. It is a long journey upward, and almost endless. We are all quiet, and just waiting to see daylight. We wish to get away from the dark and damp night, and in a hurry to see daylight again. Like an undescribable miracle comes the first peep of daylight, and then the entire bright day radiates in front of us with snow-covered ground. It is like an apparition and unbelievable for the visitor is momentarily convinced that the whole world is enveloped in darkness and dampness, from which there is no escape. The person feels as though he came to another world.

We were but a couple of hours in the iron mine; yet, we learned more through experience than if we had read a thick volume on the subject. Down below we learned the life of the Yugoslav miner in America. He who never saw such life underground never can understand the difficult tasks and struggles undergone by our pioneers, who founded our organization. Now I can understand better the tales told to me by our people in Minnesota, and how they suffered some forty years ago, when they organized our Union. How much iron ore they have mined; how many of our people devoted their best years and how many were injured for the rest of their lives—in order that they can give America iron and steel.

And if we consider all of this, then we can readily see why the factor of helping themselves was so dear to them and why they prized it so. We can readily understand why they became so attached to the South Slavonic Catholic Union

Cleveland Welfare Agencies

Cleveland, O.—Advances on all fronts of health and welfare work during 1940 are predicted by executives of Community Fund-participating agencies in spite of some evident "standstills" looming as a result of budget restrictions, according to reports.

Social welfare activities for the year will include city wide emphasis on broad-scale nutrition programs; Scouting intensified in "less chance" areas; 35 per cent increase in general travel service confronting Travelers Aid Society and unusual rush for American citizenship papers.

Other developments foreseen are possible curtailment of Visiting Nurse Association services in outlying areas; increased specialization by children's institutions; heavy demand for day nursery and settlement services; and further expansion of Homemaker and family case work services to hold families together or to get others "on their feet."

Forecasts by several individual health and welfare agencies reveal the following:

Associated Charities and Jewish Social Service Bureau hope to further develop their Homemaker projects and to intensify their highly specialized services such as counsel on family problems, budget advice and the like which speed the return of families and individuals to self-support.

Humane Society and Cleveland Children's Bureau face the year with the necessity for serving more children on restricted budgets. The report showed more need for more funds to care for children in boarding homes was "pressing" and that these agencies were unable to care for as many children at board as needed care.

Last year, the 17 Community Fund-participating hospitals gave 937,000 days' care to people of Greater Cleveland, increasing 40,000 days care over 1938. Two hospitals in crowded West Side districts expanded with Grace Hospital opening an 80-bed unit and Fairview Park Hospital now completing a maternity unit.

Boy Scouts served a total of 12,630 boys in 1939 and expect a still larger number to go into Scouting this year. Efforts will be made to further extend Scouting into "less chance" areas, George E. Green, Scout executive, said. Girl Scouts also see need for further expansion of program in "lower economic" areas. Camp Fire Girl projects for the year include increasing enrollment at summer day camps and increasing membership of sponsoring committees.

Needs for YMCA work during 1940 include additional Hi-Y—a mother to them in a strange land far removed from their place of birth.

chapters for high schools, programs for industrial employees, and new branches in suburban communities.

Legal Aid Society will continue its efforts to promote legislation to protect installment plan buyers against concealed and misrepresented charges in time-payment contracts.

SERGEI RACHMANINOFF

The close-cropped head, the sad face crisscrossed into a thousand wrinkles, the depressed stoop, the dragging walk from the wings to the piano, and then the sudden release of pent-up power at the keyboard, —Rachmaninoff!

That his audiences are everywhere except in his native land, Russia, is one of the primary causes of the melancholy which cloaks Rachmaninoff. Exiled since the Revolution, of which he can hardly bear to speak, he "cannot sing the songs of joy," as he laments in one of his compositions. "Music," he says with his sad half smile, "must express the emotions. It must come not from here," touching his forehead significantly, "but from here." He taps his heart with two delicate fingers. "And to play well one must first suffer. Suffering is absolutely essential to the artist."

His own far from happy life may have led him to this conclusion. Born of aristocratic parents, he inherited from his forebears musical talent, and a pair of long slim hands apparently designed by heaven for the piano. He inherited not enough rubles, however, to pay for the usual aristocrat's education, so he went instead to Moscow and Petrograd Conservatories, where he distinguished himself in composition, winning a gold medal for his opera Aleko.

His youth was clouded by the death of Tchaikowsky, whom he admired above all men. The cold reception accorded to several of his early compositions froze his inspiration, and even undermined his health for three years. Financial reverses added to the burden of his woes. Finally he decided to seek his fortune on the concert stage, although by that time his piano concertos and preludes and the symphonic poem "The Isle of the Dead" were bringing him fame as a composer. And then came the Revolution which drove him from Russia, never to return. With his wife, he makes his home in New York, sailing every summer to Switzerland to visit his two married daughters and grand-daughter Sophie, the apple of his eye.

His first American tour was in 1910. Once, in those days of obscurity, as he was practicing at a piano in Steinway Hall, a workman began to hammer, to his great annoyance. When he asked the man to wait, he received the astonishing reply, "Why should I? I was here first."

Besides, what would Mr. Steinway say if he came in and found me loafing on the job?" So on this occasion the great pianist waited for the humble carpenter, to be rewarded later when his meekness proved of the kind that inherits the earth and fills its concert-halls.

"When I am playing in concerts, I cannot compose; when I am composing I cannot play in concerts. I shut myself up in the country all alone, without a telephone, family or friends, and write, write, write all day from nine in the morning until eleven at night. On tour, I practice every spare moment."

In such concentration lies some measure of the secret of this artist's power, but by far the greater part is in the depth of his spirit, the enigmatic quality of his mind, and the universality of his experience of human suffering, which he translates with ineffable power and insight into the language of the piano.

(Reprinted from "The American Slay")

cleaning compounds, paints and varnishes, gravel, limestone and slag, concrete pipe, steel and cast iron pipe, steel reinforcement, woven wire fence, rivets and castings, tire chains and wire rope, road oil, waterproofing compounds, and bolts, welds and pitch are a few of the scores of articles which went through the testing laboratory last year as the highway department carried on its quest for quality materials to be used in every operation, from office to highway construction.

Walk and Drive Wisely

The old saying that, "To err is human," may be true but no one can afford to make a mistake when crossing the streets or driving. All too often a carelessness step from the curb is a fatal error. And the motorist who takes a chance on speeding or driving after drinking, in many cases, doesn't live to repeat his mistake.

Sound movies and speakers may be secured from the Police Department for clubs, social gatherings and other organizations. Include "Safety" in your meeting by calling Main 1290 Line 415, The Cleveland Police Department.

Kidneys Must Clean Out Acids

The only way your body can clean itself is the 10 million tiny, delicate, filtering glands known as Kidneys or Bladder. Disorders of the kidneys are the cause of many diseases, Leg Pains, Backache, Circles Under Eyes, Dizziness, Rheumatic Pains, etc. But now, thanks to the Doctor's guaranteed prescription called Cystex (Cystex), you can now get rid of these troubles. It is fast, sure and simple. In fact, it costs you nothing, as it is guaranteed to fix you up in one week. Money back on return of empty bottle. Cystex comes in 3 sizes of the original glass jar and the guarantee protects you.



The 7
Kraft
Cheese
Spreads

now in new-design
Swankyswig glasses!

Sparkling glasses strewn with bright stars . . . the new Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.



Ravnokar je izšla . . .

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je rojena mladina, da se mladina seznaní z zgodovino slovencev.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM . . .

'Enakopravnosti'

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,
6231 St. Clair Avenue